

Fingrid Oyj
PL 530
00101 Helsinki

Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke, Porvoo, Sipoo, Helsinki, Vantaa

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1 Hanketiedot

Hankkeen nimi ja sijainti

Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke, Porvoo, Sipoo, Helsinki ja Vantaa

Hankkeesta vastaava on Fingrid Oyj ja heidän konsulttinaan toimii Sitowise Oy.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus).

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Hankkeessa tarkastellaan uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan sähköaseman ja Vantaan Länsisalmen välille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on reittivaihtoehdosta riippuen noin 20–22 kilometriä.

Tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoituessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m.

YVA-ohjelmassa tarkastellaan kuutta vaihtoehtoa:

VE1: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi

VE2: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi

VE3: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

VE4: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi

VE5: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi

VE6: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Tästä syystä arvioinnissa ei tarkastella sellaista vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta.

Hankkeesta vastaava on arviointiohjelman vireille tulemisen jälkeen ottanut tarkasteluun kaksi uutta reittivaihtoehtoa hankealueelta tulleen palautteen perusteella. Vaihtoehdot on tuotu julkisuuteen, ja osassa arviointiohjelmasta annetuissa mielipiteissä otetaan kantaa myös näihin vaihtoehtoihin. Selvyyden vuoksi yhteysviranomaisen kuitenkin toteaa, että kyseiset vaihtoehdot eivät sisälly arviointiohjelmaan, joten niitä ei käsitellä tässä lausunnossa. Näitä vaihtoehtoja tullaan käsittelemään hankkeen arviointiselostuksessa.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vireilletulo

Fingrid Oyj on 16.10.2024 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Anttila-Länsisalmi 400 kV voimajohtohanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (jäljempänä YVA-laki) liitteen 1 kohdan 8b perusteella: vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohtodot, joiden pituus on yli 15 kilometriä.

3 Ennakkoneuvottelu

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 28.2.2024, edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja

lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat yhteysviranomaisen, hanketoimijan ja hanketoimijan konsultin edustajien lisäksi edustajia Uudenmaan liitosta, Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan kunnista/kaupungeista, Porvoon ja Sipoon ympäristöterveydenhuollosta, Porvoon museosta sekä Helsingin ja Vantaan kaupunginmuseoista.

4 Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 4.11. – 3.12.2024. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Porvoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkeihin sekä Sipoon kuntaan julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Helsingin sanomat, Sipoon sanomat, Itäväylä, Vantaan sanomat, Borgåbladet sekä Hufvudstadsbladet -lehdissä julkaistuilla lehti-ilmoituksilla; lehden julkaisuaikataulusta riippuen 31.10–6.11.2024 ilmestyneissä lehdissä.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa:

- Porvoo: Palvelupiste Kompassi, Rihkamatori B, 06100 Porvoo
- Sipoo: SipooInfo Nikkilä, Pohjoinen Koulutie 2, 04130 Sipoo
- Helsinki: Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu, Työpajankatu 8, 00580 Helsinki
- Vantaa: Vantaa-info Tikkurila, Ratatie 11A, 2. krs (Dixi), 01300 Vantaa

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 18.11.2024 klo 18:00 Sipoonlahden koululla. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä 63 henkilöä.

Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat mm. vaikutukset Immersbyn kylään sen läpi kulkevissa vaihtoehdoissa, kansallispuiston läpi kulkevan reittivaihtoehdon lainsäädännölliset haasteet, sähkö- ja magneettikenttien vaikutukset terveyteen, sekä lunastukseen liittyvät kysymykset.

20.12.2024

UUDELY/1157/2024

5 Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 16 lausuntoa ja 23 mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa pidettiin hyvin laadittuna ja selkeänä. Hanke, nykytilanne, toteutusvaihtoehdot ja arvioitavat vaikutukset on esitelty kattavasti. Vuorovaikutus on YVA-menettelyn suhteen järjestetty riittävällä tavalla.

Lausunnoissa tuotiin esille mm. sähkölinjojen vierimetsiin, hiilensidontaan ja ekologiaan verkostoihin liittyviä aineistoja täydentämään arvioinnin lähtötietoja.

Hanke ja vaihtoehdot

Voimalinjahanketta pidettiin huoltovarmuuden, puhtaan siirtymän ja teollisuuden sähköistämisen kannalta tärkeänä. Voimajohtoyhteys tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi sähkönsiirtotarpeen kasvaessa pääkaupunkiseudulla.

Arvioitavia vaihtoehtoja on riittävästi ja ne ovat keskenään vertailukelpoisia. Kaikki vertailtavat vaihtoehdot vaikuttavat olevan maakuntakaavan näkökulmasta periaatteessa toteuttamiskelpoisia, mutta samalla niissä kaikissa on omat haasteensa, jotka tulee kuvata ja arvioida ympäristövaikutusten arviointiprosessissa.

Lausunnoissa kannatettiin eniten nykyisen 400 kV:n voimajohdon rinnalle sijoitettavaa reittivaihtoehtoa.

Ensimmäisellä tarkastelujaksolla esitetyistä vaihtoehdoista linjausvaihtoehto A-B-D-E olisi ennakkotiedon mukaan parhaiten yhteensovittavissa Sipoon kunnan alueen tulevan asemakaavoituksen kanssa. Johtoreitillä D-E tulisi uusi voimalinja sijoittaa nykyisen voimajohdon länsipuolelle ja tämä tulisi tutkia YVA-prosessin aikana.

Esitettiin, että tulisi suosia reittivaihtoehtoa, joissa haitat metsäluonnolle ja metsätalouden harjoittamiselle sekä metsäkato ovat mahdollisimman vähäiset.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Lausunnoissa samalle alueelle sijoittuvien hankkeiden yhteisvaikutusten arviointia pidettiin hyvänä ja erittäin tärkeänä. Yhteisvaikutuksia hankkeen kanssa todettiin olevan ainakin Fortumin Stormoskärretin datakeskushankkeella sähkönsiirtoineen, Neste Oyj:n Anttila-Kilpilahti 2x400 kV voimajohtoyhteydellä ja Fingridin Hausjärvi-Anttila 400 kV voimajohtoyhteydellä. Voimalinjan suunnittelussa on otettava huomioon myös Itäradan Anttilan sähköaseman eteläpuolelta kulkeva linjaus ja arvioitava hankkeiden yhteisvaikutukset.

Vaikutukset vesihuoltoon

Arviointiselostuksessa on tarpeen arvioida mahdollisia vaikutuksia vedenottamoihin, mikäli rakentamistoimenpiteitä tehdään lähellä vedenottamoita.

Yleissuunnitteluvaiheessa on tarpeellista selvittää, sijaitseeko voimajohtolinjan lähialueella talousvesikaivoja, jotta niiden sijainti voidaan rakentamisessa tarvittaessa ottaa huomioon ja estää mahdolliset vaikutukset talousveden laatuun ja määrään. Kaavoissa annetut suunnittelumääräykset pohjavesialueelle rakentamisessa tulee hankkeessa ottaa huomioon.

Vaikutukset ekologiseen verkostoon

Lausunnoissa korostettiin ekologisten yhteyksien huomioimista erityisesti Sipoonkorven kansallispuiston ympäristössä. Ekologiseen verkostoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankkeen yhteisvaikutukset myös muiden alueen ympäristöön sijoittuvien maankäyttöhankkeiden ja -suunnitelmien kanssa. Luontovaikutusten arvioinnissa kehoitettiin hyödyntämään Uudenmaan alueen ekologisesta verkostosta ja luonnon ydinalueista tehtyjä selvityksiä.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida levenevien avointen maastokäytävien estevaikutukset ekologisten yhteyksien toimivuuteen. Östersundomin osayleiskaavaluonnoksessa osoitettujen vihersiltojen sijainneilla kiinnitettiin huomiota voimajohtokäytävän leveyteen ja ympäröivään kasvillisuuteen, jotta voimajohtokäytävän muodostama estevaikutus ekologisille yhteyksille olisi mahdollisimman pieni.

Esitettiin, että arvioinnin ulkopuolelle rajattu maakaapeloinnin hyödyntäminen Anttilan sähköaseman lähiympäristössä tulee sisällyttää arviointiin. Nähtiin, että kaapeloinnille on todellinen tarve tilankäytöllisesti

ahtailla alueilla ja tällöin kaapelointiratkaisun korkeampiin kustannuksiin vetoaminen ei käy perusteeksi. Käyttövarmuus- ja siirtokykykysymykset ovat puolestaan teknisesti ratkaistavissa ja nimenomaan näistä ratkaisuista kaapeloinnin ilmajohtoa korkeampi kustannustaso suurelta osalta muodostuu. Ekologiset yhteydet vaativat aina häiriintymätöntä, mielellään metsäistä tilaa toimiakseen ja Anttilan sähköaseman ympäristössä tällaista tilaa on varsin niukalti käytettävissä. Tämän vuoksi kehoitettiin huolellisesti tutkimaan maakaapeloinnin hyödyntämisen mahdollisuudet Anttilan sähköaseman läheisyydessä niin tässä kuin muissakin kyseiseen sähköasemaan liittyvissä hankkeissa.

Vaikutukset luonnonympäristöön ja suojeluarvoihin

Todettiin, että laki Sipoonkorven kansallispuistosta (laki 325/2011) ja edelleen luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 § ei mahdollista uusien infrarakenteiden sijoittamista tai olemassa olevien rakenteiden laajentamista kansallispuiston alueella. Sen sijaan alueella on sallittua ainoastaan olemassa olevien voimajohtojen käytön ja kunnossapidon edellyttämät toimenpiteet. Esitettiin tarkennuksia arviointiohjelman tekstiin Sipoon kansallispuiston rauhoitusmääräyksistä.

Kehotettiin kuvaamaan yksityiskohtaisesti johtoalueen sijoittuminen suhteessa kansallispuistoon sekä arvioimaan johtokäytävän vaikutukset (mm. reunavaikutus, ekologiset yhteydet) kansallispuiston luontoarvoihin. Nähtiin tärkeäksi arvioida huolellisesti hankkeen ja alueen muiden hankkeiden/toiminnan vaikutuksia läheisiin suojelualueisiin huomioiden, että hanke pilkkoo alueellisesti laajoja, yhtenäisiä ja ekologisen verkoston kannalta merkittäviä metsäalueita.

Todettiin, että Helsinkiin valmistettava luonnonsuojelualueohjelma vuosille 2025–2040 on syytä tuoda esiin arviointiselostuksessa ja arvioida linjauksen leventämisen vaikutukset perustettavaksi ehdotetun luonnonsuojelualueen perustana oleviin luontoarvoihin.

Ohjelmaluonnoksessa esitetyt kohteen 59. Puroniitty–Geneträsk (Ultuna) luonnonsuojelualueet 59 A ja C sijoittuvat tutkittavalle reittialueelle Geneträsk-Landbo.

YVA-ohjelmassa on mainittu myös Arboretum Saario YSA205785 - luonnonsuojelualue, mutta liitekarttoihin tätä aluetta ei ole merkitty vastaavalla rasterilla kuin muut luonnonsuojelualueet.

Lausunnoissa tuotiin esiin lajeja, jotka tulisi huomioida arvioinnissa selostusvaiheessa. Lausunnoissa mainittiin havaintoja kääpä- ja orvakkakohteista, uhanalaisten kääpä-, orvakas- ja sammallajien esiintymistä sekä pohjanlepakoista ja viiksisiiipoista voimajohtoalueiden läheisyydessä. YVA-selostusvaiheessa kääpäalueiden sijainnit on tarpeellista esittää ja tarkistaa, miten suunnitellut voimajohtoreitit

mahdollisesti sijoittuvat näille alueille ja miten mahdollisia haittoja olisi mahdollista lieventää.

Östersundomin osayleiskaavaa varten laaditun lepakkoselvityksen mukaan lepakoita esiintyy myös arvioitavan voimajohtolinjauksen alueella. Selvityksen tulokset on syytä tuoda esiin arviointiselostuksessa ja arvioida hankkeen vaikutukset lepakoihin.

Yhteisvaikutusten vuoksi luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi nähtiin Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura-alueen osalta tarpeellisena. Katsottiin, että Natura-arvioinnin laatiminen on Östersundomin osayleiskaavassa esitetyn rakentamisen määrä ja varovaisuusperiaate huomioiden perusteltu toimintatapa.

Suunniteltu voimalinja sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla lintualueella (MAALI-alue, Sipoonkorven seutu, 210328). Arviointiselostuksessa tulee huomioida linnustovaikutukset YVA-ohjelmassa kuvatulla tavalla kiinnittäen huomiota erityisesti törmäysvaikutuksiin.

Tuotiin esiin keinoja lieventää hankkeen vaikutuksia riistalajistoon. Metsäkanalintujen soidinpaikkojen sijainnit on syytä ottaa huomioon reitin sijoittelussa. Lisäksi suositellaan huomiomerkintöjen lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita.

YVA-ohjelmassa on todettu, että voimajohtorakentamisella on myös positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Selostusvaiheessa olisi hyvä sisällyttää vaikutusarviointiin kuvaus, miten johtokäytävien monimuotoisuutta voidaan edistää nimenomaan tässä hankkeessa.

Vaikutukset vesistöihin

Ohjelmassa on lueteltu Helsingin puolelle osittain tai kokonaisuudessaan sijoittuvista puroista Östersundomin Stora Dammeniin laskeva puro ja sen yläpuolinen lampi sekä Sipoonkorven Storträskistä laskeva puro ja Krapuoja. Selostusvaiheessa purot olisi hyvä esittää tarkemmin karttakuvaesityksenä ja myös pylväiden sijoittuminen puroihin nähdä.

Purojen lisäksi niiden valuma-alueella sijaitsee vesilailta suojeltuja noroja ja luonnontilaisia lähteikköjä, jotka on myös hyvä esittää selostusvaiheessa. Uusia vesilain 11 § mukaisia noroja on löytynyt alueelta hiljattain, joten on hyvä varmistaa, että arviointiselostuksessa tiedot vesilain mukaisista pienvesistä ovat ajantasaiset. Johtokäytävillä sijaitsevien purojen reunavyöhykkeet tulisi säilyttää tai kehittää luonnonmukaisina.

Rakentamisen kannalta tulee lähtökohtana olla, että puroihin jää riittävä suojaetäisyys. Kuvattiin Krapuojaan nouseviin taimeniin kohdistuvia vaikutuksia ja niiden huomiointia.

Nähtiin olennaisena suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin. Yhteisvaikutuksia tarkastellessa tulee huomioida, että jokivesistössä vesistöön päätyvä kuormitus (erityisesti humuskuormituksen tapainen hienojakoinen aines) vaikuttaa veden laatuun kuormituspisteestä alavirtaan päin koko joen matkalla, toki laimentuen virtaaman kasvaessa.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Maisemavaikutusten arvioinnin esitystä ja arvioinnin periaatteita YVA-ohjelmassa pidettiin asianmukaisena. Yhden lausunnon mukaan vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei pidetä todennäköisesti merkittävinä.

Katsottiin, että kulttuuriympäristön määritelmässä tulisi huomioida kiinteiden muinaisjäännösten sijasta laajemmin arkeologinen kulttuuriperintö, johon lasketaan muinaisjäännösten lisäksi muitakin kohteita. Hankkeen näkökulmasta muinaisjäännösten lisäksi tulee tarkastella vaikutuksia myös mahdollisiin muinaisjäännöksiin ja muihin kulttuuriperintökohteisiin, jos sellaisia on hankealueella.

Lausunnoissa tuotiin esiin hankkeessa huomioitavia arkeologisia kohteita, joiden säilyminen tulisi turvata. Arkeologisten kohteiden tiedot tulee päivittää ajan tasalle YVA-ohjelman taulukkoon 5–7.

Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain rauhoittamia. Lähtökohtaisesti rauhoitettujen arkeologisten kohteiden alueelle ei tule osoittaa muuttuvaa maankäyttöä. Hyvällä jatkosuunnittelulla ja kohteiden merkitsemisellä maastoon sekä riittävällä tiedonkululla arkeologisen kulttuuriperinnön kohteista kohteiden säilyminen voidaan turvata.

Lausunnoissa kiinnitettiin erityistä huomioita hankkeen vaikutuksiin Immersbyn kylään ja sitä ympäröiviin maisemallisesti arvokkaisiin peltoihin. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta vähäisin muutos katsotaan olevan vaihtoehdolla, jossa uusi voimajohto kulkee vanhan reitin yhteydessä. Kokonaan uusien reittien vetämistä maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle ja kulttuuriympäristöön ei puollettu. Erityisesti Immersbyn kohdalla toivottiin, että arvioidaan vaikutuksia sekä maisemaan että asukkaisiin.

Reittivaihtoehdot ylittävät Anttilassa Suuren rantatien valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön -linjauksen. Kohdalla vaihtoehdot sijoittuvat olemassa olevien linjojen yhteyteen ja näin maisemavaikutus jää vähäisemmäksi.

Voimalinjan vaikutukset maisemakuvaan on arvioitava sillä alueella, jolle pylväät näkyvät. Maisemallisesti herkillä paikoilla tulee arvioida mahdollisuus vähentää haittaa käyttämällä maisemapylväitä.

Korjauksena arviointiohjelman tekstiin, yhteistyötahoksi muinaisjäännöskohteiden paikantamisen kanssa pyydettiin vaihtamaan alueellinen vastuumuseo maakuntamuseon sijasta.

Vaikutukset maankäyttöön

Maakuntakaavatilanne merkintöineen, määräyksineen ja yleisine suunnittelumääräyksineen on esitetty ja tulkittu YVA-ohjelmassa oikein ja riittävällä tavalla. Lausunnossa tarkennettiin voimajohtohankkeen suhdetta maakuntakaavaan, maankäyttö- ja rakennuslakiin sekä lunastuslakiin.

Muistutettiin, että lain mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava, voimajohdon toteutus ei saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteutumista. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan hankkeen toteutus ei vaikeuta tai estä maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista.

Katsottiin, että hankkeen valmistelu tulee tehdä tiiviissä vuorovaikutuksessa kaikkien käynnissä olevien kaavojen valmistelutöiden kanssa. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavoja sekä myös asemakaavoja, jos alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai osayleiskaavaa.

Voimalinjan toteutus tiiviisti rakennettuun ja kehittyvään kaupunkiympäristön läheisyyteen nähtiin haasteellisena.

Lausunnoissa toistuu, että ratkaisuissa tulee huomioida nykytilanne ja tuleva maankäyttö. Voimajohdon maankäyttövaikutuksia tulee tarkastella suunnitteluhetkellä laadittavana olevien kaavojen ja muiden suunnitelmien pohjalta. Johtosuunnitelmissa tulee esittää, miten 400 kV johto siihen liittyvine rakenteineen yhteensovitetaan sekä nykytilanteeseen että tulevaisuuden kaupunkirakenteen tiedossa oleviin osatekijöihin ja ominaisuuksiin.

Osayleiskaavatilanteen osalta tarkennettiin, että Anttilan sähköaseman suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutukseton kylien- ja haja-asutusalueiden osayleiskaava.

Hanketta pidettiin Vantaan yleiskaavan mukaisena. Nykyinen ja tuleva kaavoituksen mukainen maankäyttö kehoitettiin huomioimaan, mikäli johtokäytävää levennetään tai pidennetään. Jatkosuunnittelussa on huomioitava, ettei uusi voimajohto haittaa ratikan toteutusta tai toimintaa varikolla.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida linjausvaihtoehtojen vaikutukset Östersundomin osayleiskaavaluonnoksen mukaiseen maankäyttöön.

Pylväsrakenteiden suunnittelussa tulee huomioida asuinalueen turva- yms. etäisyyksien maksimointi hyödyntäen mahdollisimman kapeita pylväsrakenteita sekä pylväiden yhteiskäyttömahdollisuuksia.

Kuvassa 5–2 on esitetty H1 Nikkilän kierrätyskeskuksen asemakaavahanke. Todettiin, että tämä asemakaavahanke on Sipoon kunnanhallituksen lainvoimaisella päätöksellä 10.06.2024 § 188 keskeytetty.

Vaikutukset elinkeinoihin

Lausunnoissa pidettiin tärkeänä metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista. Voimajohtopylväiden sijainnin suunnittelussa on otettava huomioon lähiympäristön asutus sekä pylväiden vaikutukset maa- ja metsätaloustöiden suorittamiseen.

Hankkeen vaikutuksena nähtiin yhtenäisten metsäalueiden pirstoutuminen ja siirtyminen muuhun käyttöön. Pirstoutumista tulisi välttää. Voimajohdon sijoittuminen voi aiheuttaa myös muita logistisia haasteita metsätaloudelle. Osa metsäkiinteistöstä voi jäädä voimajohdon taakse niin, että kiinteistölle pääsy vaikeutuu tai estyy. Myös näitä vaikutuksia olisi hyvä arvioida ohjelmassa.

Kestävän metsätalouden harjoittamisen kannalta parhaan ja vaikutuksiltaan vähäisimmän reittivaihtoehdon valinta tulee pohjautua metsätalousvaikutusten analyysiin. Valinnassa tulisi huomioida myös metsätalouden harjoittamisen arvot, tulevaisuuden mahdollisuudet ja menetykset sekä metsälliset kokonaisvaikutukset.

Kaavojen aluevaraukset tulee huomioida reittien suunnittelussa. Mikäli maa- ja metsätalousvaltaisille alueilla rakennetaan voimajohtolinja, tulee muuta aluetta pystyä käyttämään aktiivisessa maa- ja metsätalousoikeudessa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee selvittää voimalinjan mahdolliset vaikutukset alueiden metsätuhoon. Erityisesti haasteita voi seurata alueilla, joilla ei sovelleta metsälakia ja tämän seurauksena lakia metsätuhojen torjunnasta.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa todetaan, että ”Työssä arvioidaan maa- ja metsätaloudelle sekä elinkeinotoiminnolle aiheutuvat muut haitat ja rajoitukset yleisellä tasolla ja lasketaan tarkasteltavan voimajohdon alle jäävän metsätalousoikeuden suuruusluokka.” Tästä ei vielä selviä, mitä suuruusluokalla tarkoitetaan. Todettiin, että tämä vaikeuttaa lausunnon antamista arviointiohjelmasta.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Voimajohto aiheuttaa ympärilleen pientaajuisen sähkö- ja magneettikentän. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1045/2018) on vahvistettu väestön altistuksen raja-arvot ja

toimenpidetasot näille kentille. Asetusta ei sovelleta sähköturvallisuuslain (1135/2016) vaatimusten mukaisten suurjännitteisten ilmajohtojen, mm. 400 kV ja 110 kV voimajohtojen, aiheuttamaan altistukseen sähkökentälle. Magneettikentän toimenpidetaso 200 μ T ei ylitä voimajohdon allakaan, jossa on suurimmat magneettikentät. Asetus ei siten rajoita oleskelua voimajohdon läheisyydessä eli maa- tai metsätaloustöitä tai virkistyskäyttöä mm. metsästykseseen, sienestykseen ja marjojen poimintaan. Asetus ei myöskään rajoita voimajohdon sijoittamista asuin- tai lomarakennusten läheisyyteen.

Asetus ja sähköturvallisuuslain vaatimukset suojaavat voimajohtojen sähkö- ja magneettikentän välittömiltä haittavaikutuksilta. Voimajohtojen magneettikentällä epäillään kuitenkin olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia. Osa runsaan 40 viime vuoden aikana tehdyistä väestötutkimuksista on antanut viitteitä siitä, että asumisesta voimajohtojen läheisyydessä saattaisi olla terveydellistä haittaa lapsille. Näissä tutkimuksissa on havaittu, että voimajohtojen lähellä asuvilla lapsilla näyttäisi olleen hieman suurempi riski sairastua leukemiaan, kun lapset altistuivat pitkäaikaisesti magneettikentälle, jonka keskimääräinen vuontiheys oli enemmän kuin 0,4 μ T. Solu- ja eläinkokeista saadut tulokset eivät ole tukeneet tätä havaintoa. Ei tunneta mekanismia, jolla voimajohdon magneettikenttä aiheuttaisi leukemiaa tai muita syöpiä. Väestötutkimuksissa ei ole voitu osoittaa, että leukemia olisi seurausta altistuksesta magneettikentälle. Väestötutkimuksissa havaittua lievää leukemiariskin kasvua ei ole voitu osoittaa tilastoharhaksi. Voimajohtojen sähkökentällä ei ole todettu olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia.

Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvän epävarmuuden vuoksi STUK suosittelee uusien 400 kV ja 110 kV voimajohtojen rakentamista siten, että niiden aiheuttama magneettivuon tiheys ei pitkäaikaisesti ylittäisi 0,4 μ T voimajohtojen lähellä sijaitsevilla asuinrakennuksissa, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. Velvoittavaa estettä ei säteilyturvallisuuksista ole voimajohtojen rakentamiseen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Asuinrakennusten, loma-asuntojen ja herkkien kohteiden esittämistä ohjelmassa pidettiin ihmisiin kohdistuvien vaikutusarvioinnin kannalta havainnollistavana ja sen katsottiin edesauttavan arvioinnin laatimista.

Ilmastovaikutukset

Pidettiin erittäin hyvänä, että ympäristövaikutusten arviointi sisältää hankkeen ilmastovaikutukset. Lausunnoissa kehoitettiin arvioimaan poistuvan puuston ja hiilensitomispotentiaalin (hiilinielu) määrä. Todettiin, että voimajohtoalueen tarkemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä mahdollisimman kapeaan johtokatuun.

Yhteenveto mielipiteistä

Todettiin, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma on liitteineen selkeästi esitetty ja perusteltu.

Huomautettiin, että YVA-menettelyn esitetty aikataulu ei mahdollista uusia luontoselvityksiä maastokaudella 2025. Koska YVA-ohjelma on julkisesti nähtävillä vasta loppuvuodesta 2024, osallisten lausunnoissa esitettyjä täydennystarpeita ei voida huomioida.

Esitettiin myös, että koska YVA-menettelyä varten on jo tehty selvityksiä, niiden raportteja olisi kannattanut asettaa nähtäville YVA-ohjelman kanssa, jotta selvitysten laadun ja kattavuuden arviointi olisi ollut mahdollista myös osallisille.

Osallistuminen

Hanke sai kiitosta siitä, että sen osalta on järjestetty yleisötilaisuus sekä otettu suoraan yhteyttä maanomistajiin. Todettiin, että erityisesti hankkeen laadun vuoksi maanomistajilla tulee olla mahdollisuus osallistua heti hankkeen alkuvaiheessa, jolloin mielipiteellä voi vielä olla vaikutusta lopullisen reittivaihtoehdon valintaan.

Toisaalta seurantaryhmätyöhön osallistaminen on koettu puutteellisena, sillä seurantaryhmään oli jätetty kutsumatta ruotsinkielinen maa- ja metsätaloustuottajien etujärjestö SLC Nyland.

Lähtötiedot

Tuotiin esiin rakenteilla olevia kiinteistöjä, jotka puuttuivat arvioinnin lähtötiedoista.

Huomautettiin, että YVA-ohjelman aineistoista puuttuu Uudenmaan liiton maakuntakaavan luontoselvityksissä maakunnallisesti arvokkaaksi todetut kohteet. Johtoreitille Grannis-Vaakkola-Landbo (I-K) sijoittuu Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo -raportin kohde H 3. Falkbergsklobbarna.

Hanke ja hankkeen vaihtoehdot

Perustelut hankkeen toteutukselle nähtiin selkeinä ja ymmärrettävinä, eikä hanke itsessään herätä vastustusta.

Sen sijaan lähes kaikissa mielipiteissä vastustettiin voimakkaasti tarkastelujaksolla Flyen-Landbo esitettyjä uusia linjausvaihtoehtoja F-G-J sekä F-G-I niiden erityisesti Immersbyn kylään kohdistuvien vaikutusten takia, ja kannatetaan hankkeen toteutusta olemassa olevan voimalinjan yhteyteen reitille F-H-J-K. Tarkempia perusteluja on esitetty edempänä tässä yhteenvedossa.

Todettiin, että arviointiohjelmassa ei ole esitetty tutkittavaksi vaihtoehtoa, jossa voimalinja toteutettaisiin osittain tai kokonaan maakaapelina, ja ehdotetaan tällaisen vaihtoehdon ottamista mukaan tarkasteluun.

Useille reittivaihtoehdoille, joilla uusi voimalinja on suunniteltu kulkemaan nykyisen rinnalla, on esitetty arviointiohjelmassa kummalla puolella nykyistä linjaa uusi linja tulisi kulkemaan. Todettiin, että arvioinnissa on selvitettävä vaikutukset nykyisen linjan molemmilta puolilta ja esitettävä perustelut, joilla toteutettava vaihtoehto valitaan.

Vaikutukset luonnonympäristöön ja suojeluarvoihin

Huomautettiin, että Porvoon Anttilan sähköaseman läheisyydessä sijaitseva Savijärven luonnonsuojelualue on tärkeä lintujen pesimä- ja muuttoalue. Voimajohdon läntinen reittivaihtoehto D-E kulkee järven läheisyydessä, joten kannustettiin valitsemaan tällä perusteella vaihtoehto C-E toteutukseen.

Todettiin, että voimajohto tulee valituista reittivaihtoehdoista riippumatta vaikuttamaan Sipoonkorven kansallispuiston ekologisiin yhteyksiin itään Porvoon suuntaan. Maakuntakaavan viheryhteystarve -merkintä sijaitsee Anttilan sähköaseman läheisyydessä läntisemmän linjausvaihtoehdon (A-B, B-D, D-E) alueella. Sähköaseman ympäristössä ekologisia yhteyksiä pirstova maankäyttö on jo nyt edennyt niin pitkälle, että yhteyksien toimivuudesta on syytä olla huolissaan. Lisäksi alueelle on samanaikaisesti edelleen suunnitteilla useita hankkeita, jotka tulevat heikentämään yhteyksiä entisestään tulevaisuudessa. Voimajohtohankkeen vaikutukset on arvioitava yhdessä muiden nykyisten ja suunnitteluvaiheessa olevien toimintojen kanssa, ja toimivat ekologiset yhteydet Sipoonkorvesta itään on selvitettävä ja turvattava.

Todettiin, että Immersbyn kylän läpi kulkevilla vaihtoehdoilla on merkittäviä linnustovaikutuksia. Kylän pellot toimivat levähdys- ja ruokailupaikkoina syksyisin muuttolinnuille, erityisesti joutsenille ja valkuposkihahille. Näistä nostettiin esiin esimerkki, jonka halki voimalinja kulkisi reiteillä G-J ja G-I.

Mielipiteissä esitettiin huolta myös erityisesti Byträskin ympäristöstä, johon linjauksella G-J tulisi olemaan vaikutuksia. Tuotiin esiin, että Byträskillä pesii joutsenia, joille voimalinja on törmäysriski.

Todettiin myös, että Byträskin eteläpuolen metsä ja rannat ovat olleet mukana Maa- ja metsätalousministerin Metso-ohjelmassa, jonka tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys. Alueella on muun muassa metsäisiä kallioita, puroja ja soita, mutta myös paikoin harvinaisempia lehtoja ja kosteikkoja, jotka ovat tärkeitä sammakoille ja vesilinnuille. Yhdessä mielipiteessä tuotiin esiin myös havainto liito-oravan ulosteesta Byträskin alueella.

Tuotiin esiin, että Geneträskin itäpuolella on arvoluokan II arvokas kääpäalue, joka puuttuu arvioinnin lähtötiedoista ja johon linjauksella G-J on vaikutuksia. Esitettiin, että mikäli päädytään toteuttamaan linjausvaihtoehto G-J, yhdistyminen nykyiseen johtokäytävään on toteutettava hieman esitettyä pohjoisempana siten, että arvokas metsäalue säästetään. Myös muut Helsingin luontotietojärjestelmässä tunnistetut luontoarvot on huomioitava.

Todettiin, että yhteispylväsratkaisusta huolimatta linjauksella F-H tulee olemaan vaikutuksia Sipoonkorven kansallispuiston suojeluarvoihin. Sipoonkorven läpi kulkevan reittivaihtoehdon alueella on huomioitava myös soidensuojelun täydennysehdotuksen moniosainen kohde Sipoonkorven suot.

Toisaalta osassa mielipiteistä myös kyseenalaistettiin Sipoonkorven kansallispuiston luontoarvot sillä alueella, johon linjaus F-H-J vaikuttaisi. Todettiin myös, että nykyinen voimalinja vaikuttaa jo alueeseen, ja kuvattiin sitä laajentamisessa kansallispuiston sisään jääneenä erillisenä infrastruktuurialueena, jota ei voi rinnastaa muihin kansallispuiston kriteerit täyttäviin alueisiin.

Puroniityn ja Landbon välillä kulkeva osuus (J-K) sijaitsee suureksi osaksi syksyllä 2024 nähtävillä olleen Östersundomin osayleiskaavaluonnoksen SL-alueella, nykyisen voimajohdon yhteydessä. Arvokkaan suojeltavan metsäalueen läpi kulkeva, useiden kymmenien metrien levennyksiä nykyisiin johtokäytäviin aiheuttava uusi voimajohto hävittäisi luontoarvoja ja pirstoisi arvokkaita metsäalueita entisestään. Vastaavasti moottoritien suuntainen voimajohtoaukean levennys heikentäisi pohjois-etelä-suuntaisia ekologisia yhteyksiä entisestään. Pidettiin positiivisena, että Sipoonkorven kansallispuiston läpi kulkeva reittivaihtoehto (H-J) on YVA:ssa esitetty kansallispuiston sisään sijoittuvalta osalta kulkemaan nykyisen linjan kanssa samoissa pylväissä, joita korotettaisiin, ja todettiin, että vastaavaa yhteispylväsratkaisua on sovellettava myös osayleiskaavan SL-alueelle (J-K), mikäli tämä reittivaihtoehto valitaan, ja sitä on harkittava myös muiden arvokkaiden luontokohteiden kohdalla.

Hankkeen pitkän toteutus- ja vaikutusaikataulun sekä maankäytön yhteisvaikutusten suhteen tulee ottaa niin ikään huomioon Östersundomin lintuvesille laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka voidaan hoito- ja kunnostustoimien toteutuessa katsoa vaikuttavan positiivisesti Natura-alueen suojeluperusteiseen linnustoon.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Useassa mielipiteessä tuotiin esiin Immersbyn maisema-arvot. Kylä on perustettu 1500-luvulla, ja maisema on pysynyt samankaltaisena vuosisatoja. Sen lisäksi, että Immersby on maakunnallisesti arvokas ja

suojeltu kulttuuriympäristö, on monen asukkaan suku asunut siellä jo satoja vuosia. Voimajohdolla olisi tähän ympäristöön merkittäviä haitallisia maisemavaikutuksia, ja erityisesti tästä syystä Immersbyn kylän läpi kulkevia vaihtoehtoja vastustetaan voimakkaasti.

Lisäksi todettiin, että voimalinja kulkisi laaksossa, kun taas Immersbyn asuintalot sijaitsevat sitä ympäröivillä kukkuloilla. Tästä syystä johdon maisemavaikutukset asukkaiden näkökulmasta korostuvat, sillä itse johto olisi joko asuintalojen tasolla tai hieman korkeammalla.

Maisemakuvan kannalta ongelmallinen alue, Arlan tehdas, sijoittuu välittömästi selvitysalueen itäpuolelle. Väliin jäävästä suojavyöhykkeestä huolimatta osa tehtaasta ja sen piipuista näkyy metsänreunan yli. Maisemaa häiritsevä tehdas näkyisi entistä enemmän, jos johtokatua sijoitetaan tehdasalueen viereen.

Vaikutukset maankäyttöön

Todettiin, että Immersbyn osayleiskaavassa on rajattu rakentamista maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla, ja painotettu, että kylän arvokasta kulttuurimaisemaa olisi syytä säilyttää. Myös maakuntakaavassa kylä on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Voimalinjan ympäristö ei enää olisi muuttumattomana säilytettävää kulttuurimaisemaa, ja täten sen linjaus Immersbyn kylän läpi olisi sekä maakuntakaavan että Immersbyn osayleiskaavan vastainen.

Nähtiin myös, että arviointiohjelmassa on esitetty epäselvästi se, miten voimalinjoja käsitellään kaavoituksessa. Toivottiin selkeytystä siihen, mitä lupia tai kaavamuutoksia hanke tarvitsee, ja todettiin, että alueen asukkaiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että asia on ymmärrettävästi kerrottu ja asukkaat tietävät, mitä lupaprosesseja edellytetään eri vaihtoehtojen osalta.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Tuotiin esiin vaikutukset asukkaiden terveyteen ja todettiin, että esimerkiksi Immersbyn kylässä asuu useita lapsiperheitä voimalinjareittien vaikutusalueella, ja toinen vaihtoehtoista kulkisi kylän leikkikentän läheisyydessä. Koettiin, että magneettikenttien vaikutuksia ei ole tutkittu riittävästi, ja monien ristiriitaisten tutkimusten joukossa on lukuisia, jotka osoittavat kielteisiä vaikutuksia erityisesti lasten terveyteen. Kyseenalaistettiin, miksi voimalinjojen rakentaminen sallitaan yksityiskiinteistöjen läheisyyteen, kun se on koulujen ja päiväkotien läheisyydessä kiellettyä. Terveysvaikutukset olivat maisemavaikutusten lisäksi yksi merkittävimmistä tekijöistä, jotka korostuivat Immersbyn kylän läpi kulkevien vaihtoehtojen vastaisissa mielipiteissä.

Terveyden lisäksi voimalinjalla on vaikutuksia ihmisten asumismukavuuteen ja viihtyvyyteen. Itse linjasta aiheutuvan äänen lisäksi mainittiin erityisesti reitillä F-G-I-K lisääntynyt meluhaitta asutukselle Arlan tehtaasta sekä Falkbergin kohdalla 7-tiestä johtuen. Jälkimmäisen kohdalla vaadittiin meluaitaa lieventämään vaikutuksia.

Huomautettiin, että Immersbyn kylän ja Sipoon jokilaakson alueella reittivaihtoehdot sijoittuvat pohjavesialueelle. Voimalinjan rakentamisella voi olla vaikutuksia pohjaveteen ja veden laatuun sekä riittävyyteen alueen asukkaiden kaivoissa. Arvioinnissa tulisi huomioida alueelle sijoittuvat kaivot, ja rakentamisen vaikutuksia veden laatuun ja riittävyyteen tulisi seurata.

Tuotiin esiin myös voimalinjan vaikutukset virkistyskäyttöön. Immersbyn metsät ja Byträskin alue ovat suosittuja kohteita ulkoiluun, ratsastukseen, pyöräilyyn ja suunnistukseen sekä marjastukseen ja sienestykseen, ja Byträskin rannalla sijaitsee uimapaikka. Nämä alueet ovat paikallisten lisäksi tärkeitä myös kauempaa tuleville. Voimalinjojen rakenteet ja hakkuuaukeat muuttavat maisemaa ja vähentävät alueen houkuttelevuutta, ja voimalinjojen sekä niiden rakentamiseen liittyvä melu ja liikenne häiritsevät alueen rauhallisuutta.

Vaikutukset elinkeinoin

Otettiin kantaa ehdotettujen linjausten vaikutuksiin elinkeinoin. Immersbyn kylällä on kuvattu muun muassa useita sarjoja, elokuvia ja mainoksia. Kylän läpi vedettävä voimalinja tulisi vaikuttamaan sen maisemaan ja täten houkuttelevuuteen.

Todettiin, että ehdotetut Immersbyn kylän läpi menevät sähkölinjat kulkisivat paitsi viljelyillä pelloilla niin myös luonnonhoito- ja monimuotoisuuspelloilla. Täten ehdotetut sähkölinjat haittaavat sekä maataloutta että luonnonhoitoa. Mahdolliset tolpat haittaisivat viljelyä ja niittämistä, koska niitä pitäisi jatkossa kiertää ja varoa koneilla. Tuotiin esiin myös muita maatalouteen liittyviä toimintoja ja elinkeinoja, joihin sähkölinjoilla olisi kielteisiä vaikutuksia.

Ilmastovaikutukset

Voimajohdon vaikutukset luonnon hiilivarastoihin ja -nieluihin pitkällä aikavälillä on arvioitava ja huomioitava reittivaihtoehtojen valinnassa.

Huomautettiin, että sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet ja arvioiden mukaan tulevat ilmastonmuutoksen edetessä edelleen lisääntymään. Tämä tulee huomioida hankkeen riskiarvioissa. Lyly-myrsky kaatoi 1.11.2024 Eurajoella useita 400 kV:n voimajohdon pylviä, ja vastaaviin riskeihin on varauduttava herkkien kohteiden läheisyydessä suojavyöhykkeillä ja vahvistamalla tarvittaessa pylväiden rakenteita.

Muita huomioita

Toivottiin tarkempaa arviointia siitä, mitä lakimuutoksia vaatisi voimalinjan sijoittaminen Sipoonkorven kansallispuistoon nykyisen voimalinjan johtokäytävään, ja kehoitettiin hankkeesta vastaavaa edistämään näitä muutoksia.

Kyseenalaistettiin myös, miksi Fingrid ei reagoinut voimalinjan tarpeeseen ennen kuin nykyisen linjan reitti liitettiin osaksi Sipoonkorven kansallispuistoa.

Todettiin, että ympäristövaikutusten selvittämiseksi olisi tarpeellista tehdä seurantaselvitys samaan alueeseen kohdistuvien hankkeiden kerrannaisvaikutuksista. Hankkeen toteuttamisaikaisia vaikutuksia merkittävämpää on seurata hankkeen pitkäaikaisia vaikutuksia maanomistajakyselyjen lisäksi.

6 Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta

Yhteysviranomainen katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma täyttää YVA-lain 16 §:ssä ja YVA-asetuksen 3 §:ssä arviointiohjelmalle asetetut sisältövaatimukset. Arviointiohjelmassa esitetty nykytilan kuvauksen tarkkuus ja laajuus, sekä arviointimenetelmät ja erillisselvitykset muodostavat hyvät lähtökohdat arviointityön toteuttamiselle.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida siitä annettujen lausuntojen ja mielipiteiden lisäksi seuraavat asiat.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on esitetty melko selkeästi uuden voimajohtoyhteyden sijoittuminen ja tilantarve, sekä tekniset ratkaisut ja vaihtoehdot reitin eri osuuksilla.

Tiivistelmässä ei ollut kuvattu vaihtoehtoasettelua (VE 1-6). Osallistamisen näkökulmasta tämä on harmillista, koska kuvatekstien lisäksi tiivistelmä oli ainoa ruotsin kielelle käännetty osa. Toisaalta pitkittäishankkeessa saattaa olla tarkoituksenmukaisempaa tarkastella hanketta jaksoissa ja tiivistelmässä oli selkeästi kuvattu reittien jaksoja ja niiden sisäisiä vaihtoehtoja.

YVA-asetuksen mukaan (3 §) arviointiohjelmassa on esitettävä hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta varteenotettavia ja joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, jollei tällainen vaihtoehto erityisestä syystä ole tarpeeton.

Arviointiohjelmassa on perusteltu, että hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Yhteysviranomaisen katsoo, että 0-vaihtoehdon poisjättäminen tässä hankkeessa voidaan katsoa perustelluksi ja toteaa, että kantaverkkoon liittyvissä YVA-hankkeissa ei tyypillisesti arvioida 0-vaihtoehtoa.

Lausunnoissa ja mielipiteissä on nostettu esiin maakaapeli vaihtoehtona ilmajohdolle, erityisesti Anttilan sähköaseman läheisyydessä, jossa on useita sellaisia suunnitelmia ja hankkeita, joilla on vaikutusta maankäyttöön, sekä jakson 3 eri reittivaihtoehdoilla, joilla ilmajohdon maisemavaikutukset on erityisesti nostettu esiin.

Yhteysviranomaisen katsoo, että perusteluja sille, miksi maakaapelivaihtoehtoa ei tarkastella, tulee esittää tarkennettuina tähän hankkeeseen. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että YVA-asetuksen mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä tarpeellisessa määrin hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta varteen otettavia. Hankkeen päätavoitteista irrallisia, teknisesti ja /tai taloudellisesti epärealistisia tai luonteeltaan spekulatiivisia vaihtoehtoja ei tule sisällyttää arviointimenettelyyn.

Yhteysviranomaisen huomauttaa myös, että kappaleessa 4.1.1 viitataan virheellisesti Vantaan Länsisalmen ja Helsingin Vuosaaren välisen 400 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA-menettelyyn. Kyseessä oli yksittäistapausharkinta YVA-menettelyn soveltamisesta, ei varsinaisen YVA-menettely.

Kuten edempänä todettiin, hankkeesta vastaava on, sen jälkeen, kun arviointiohjelma on tullut vireille, ottanut tarkasteluun kaksi uutta reittivaihtoehtoa hankkeesta tulleen palautteen perusteella. Kyseiset vaihtoehdot eivät sisälly arviointiohjelmaan, joten niitä ei käsitellä tässä lausunnossa eikä yhteysviranomaisen ota niihin kantaa.

Yhteysviranomaisen kuitenkin toteaa, että hankesuunnittelu etenee myös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana, ja on menettelyn tavoitteiden mukaista, että siinä esiin nousseet asiat vaikuttavat hankkeen suunnitteluun. Tarkasteluun tulleet uudet vaihtoehdot käsitellään arviointiselostuksessa.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelmassa on melko kattavasti esitetty hankkeen tarvitsemat luvat ja kuvattu myös lupatarpeiden selvittämistä. Yhteysviranomaisen katsoo, että tarvittavien lupien osalta tulee huomioida eri viranomaisten

lausunnoissaan esiin tuomat yksityiskohtaisemmat tarkennukset aiheeseen liittyen.

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Arviointiohjelmassa esitetty nykytilan kuvaus sekä arviointimenetelmät ja erillisselvitykset muodostavat hyvät lähtökohdat arvioinnin toteutukselle. Arviointiohjelmassa on ennalta arvioitu hankkeen merkittävimmiksi vaikutuksiksi ilmastovaikutukset, vaikutukset luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen sekä ekologiin yhteyksiin ja elinympäristöjen jatkuvuuteen, vaikutusten ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, ja vaikutukset lähi- ja kaukomaisemaan. Yhteysviranomaisen pitää tätä arvioita oikeasuuntaisena. Arviointiohjelmassa on esitetty arviointityön painottuminen hankkeen tässä vaiheessa tunnistettuihin merkittäviin vaikutustyyppeihin.

Vaikutusten merkittävyyden määrittelyssä hyödynnetään IMPERIA-hankkeessa kehitettyjä menetelmiä, jossa merkittävyys muodostuu vaikutuskohteen herkkyuden ja muutoksen suuruuden perusteella. Yhteysviranomaisen pitää IMPERIA-hankkeen arviointityökaluja hyvänä lähtökohdana vaikutusten merkittävyyden arvioimiseen.

Mikäli jonkin vaikutustyyppin osalta on tarpeen esittää lieventämistoimia, tulee vaikutuksen merkittävyys arvioida sekä ilman toimia että niiden kanssa. Epävarmuustekijät tulee tuoda esille vaikutuskohteittain.

Vaikutukset luonnonoloihin

Pohjavedet, maa- ja kallioperä

Arviointiohjelmassa on kuvattu pohjaveteen sekä maa- ja kallioperään kohdistuvien ympäristövaikutusten arvioinnin toteutus riittävällä tasolla. Myös happamat sulfaattimaat on tunnistettu arviointiohjelmassa.

Maaperän tilan tietojärjestelmän perusteella hankkeeseen vaikuttavia mahdollisia pilaantuneen maan kohteita ei ole.

Pintavedet ja kalasto

Pintavesivaikutusten arviointi on kuvattu ohjelmassa melko yleisellä tasolla. Nykytilan kuvaus on kuitenkin kattava ja merkittävimmät vaikutustavat on tunnistettu. Pintavesivaikutusten arvioinnissa käytettäviä aineistoja ei ole juurikaan esitetty. Tarvittaessa vaikutusarvioinnissa voi hyödyntää Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistosta myös Metsätaloudelle herkat vesistöt -osiota. Aineisto on Suomen ympäristökeskuksen avoimen tiedon palvelussa maaliskuusta 2025 lähtien ja sitä ennen pyydettyä saatavilla Uudenmaan ELY-keskuksesta.

Luontoselvitysten yhteydessä hankealueelta on selvitetty pienvesien esiintyvyyttä. Tekstistä ei ilmene, miltä alueelta pienvedet on selvitetty, eikä selvitysalueen laajuutta suhteessa rakennettavaan voimajohtoon ole kuvattu. Yhteysviranomaisen katsoo, että nämä tulee kuvata arviointiselostuksessa. Hankkeen rakentamisen aikaiset pintavesivaikutukset, kuten työmaateiden rakentaminen, ja haittojen toteuttamiskelpoiset lieventämiskeinot on myös kuvattava.

Hankkeen kalataloudellisten vaikutusten osalta on olennaista, että arvioinnissa selvitetään vesistöjen ylitysten toteutustapa ja vaikutukset pintavesiin ja kalastoon. Hankkeessa on tarpeellista noudattaa sellaisia toimintatapoja, joilla vältetään kalastoon kohdistuvaa häiriötä ja vesistökuormitusta. Voimajohtoreitillä mahdollisesti sijaitsevat koski- ja virta-alueet on tarkoituksenmukaista kartoittaa ja tarvittaessa suunnitella tarkempi reititys kyseisiä alueita välttämällä. Näin vähennetään tarpeetonta liikumista vaelluskalojen potentiaalisilla lisääntymis- ja poikastuotantoalueilla.

Arviointiohjelmassa todetaan, että "voimajohtoreittivaihtoehdot eivät sijoitu Maa- ja metsätalousministeriön 2018 nimeämille tulvariskialueille tai ELY-keskusten tunnistamille muille tulvariskialueille tai sellaisten läheisyyteen." Kyseiset merkittävät ja muut tulvariskialueet tarkoittavat Uudenmaan ELY-keskuksen tulvariskien alustavassa arvioinnissa tunnistamia erillisiä kohteita tai alueita, joiden kohdalla tulvasta on arvioitu koituvan erityisiä vahinkoja olemassa oleville riskikohteille. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tulvariskejä ei esiintyisi muualla Uudellamaalla.

Voimajohtohankkeen kohdalla tulvariskin voidaan lähtökohtaisesti arvioida olevan pieni. Riski tulee kuitenkin arvioida tapauskohtaisesti jokien, järvien ja pienempien vesimuodostumien läheisyyteen sijoittuvien toimenpiteiden ja rakenteiden kohdalla.

Vaikutukset luonnonympäristöön ja suojeluarvoihin

Luontotyyppi- ja lajistonselvitysten suunniteltu laajuus on riittävä.

Natura-tarvearvioinnit on tehty asianmukaisesti ja niistä tehdyt päätelmät ovat pääosin oikeita. Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet - Natura 2000-alueen (FI0100065) osalta on arvioitu, että hankkeen vaikutusten takia olisi tarpeen laatia varsinainen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi. Syyksi on esitetty johtoaukean laajentumisen ja vireillä olevan Östersundomin osayleiskaavan yhteisvaikutukset metsäpinta-alan vähenemiseen ja sitä kautta metsäkanalintujen suotuisaan elinympäristöön ja suojelutasoon. Vaikka yhteisvaikutukset eri hankkeiden kanssa tulee ottaa huomioon Natura-arvioinnin tarvetta arvioitaessa, voimajohtohankkeen osuus metsäpinta-alan vähenemisestä Natura-alueen läheisyydessä on tässä tapauksessa hyvin vähäinen (0,46

ha). Östersundomin osayleiskaavan vaikutukset alueen maankäyttöön tulevat olemaan huomattavasti suuremmat, ja mahdolliset haitalliset vaikutukset Natura-alueeseen on oleellisempaa arvioida kaavatyön yhteydessä. Yhteysviranomainen katsoo, että voimajohtohankkeesta ei aiheudu sellaisia vaikutuksia, joiden kannalta olisi tarpeellista laatia varsinaista Natura-arviointia.

Suojelualueita ja -ohjelmia esittelevässä kappaleessa todetaan, että johtoalueella on "Sipoonkorven kansallispuistoa sivuavia alueita, joita Helsingin kaupunki on ehdottanut soidensuojeluohjelman täydennyskohteiksi." Alueella esiintyy soita, jotka kuuluvat valtakunnallisen soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteeseen "Sipoonkorven suot". Ehdotuksen valtakunnallisesti merkittävät suoalueet on määritellyt ympäristöministeriön asettama soidensuojelutyöryhmä, eivätkä ne siis ole Helsingin kaupungin ehdottamia. Johtolinjan varrella esiintyy useampia ehdotukseen kuuluvia soita. Yhteysviranomainen katsoo, että ehdotuksen suot tulee esittää reittikartoilla valtakunnallisen suojeluarvonsa takia sekä huomioida myös arvokkaiden luontokohteiden listauksessa selostusvaiheessa. Soiden lisäksi alueella on kohteita, jotka kuuluvat suunniteltuun Helsingin kaupungin luonnonsuojelualueohjelmaan 2025–2040.

Vaihtoehdot VE1 ja VE4 kulkevat Sipoonkorven kansallispuiston halki olemassa olevaa johtoaukeaa pitkin. Vaihtoehdoissa nykyiset voimajohtot on tarkoitus purkaa ja korvata niiden tilalle rakennettavilla yhteispylväsrakenteilla. Sipoonkorven kansallispuiston rauhoitussäännöksistä säädetään luonnonsuojelulaissa sekä laissa Sipoonkorven kansallispuistosta. Rauhoitussäännöksissä todetaan, että alueelle ei saa rakentaa rakennelmia. Alueella on kuitenkin sallittua käyttää ja kunnostaa alueella olevia yhdyskuntateknisiä rakenteita ja niihin liittyviä laitteita. Johtohankkeessa ei kuitenkaan ole varsinaisesti kyse nykyisten rakenteiden kunnostamisesta vaan uusien rakentamisesta. Metsähallitus on lausunnossaan tarkentanut, että rauhoitusmääräysten muuttaminen edellyttää Sipoonkorven kansallispuiston osalta asetusmuutoksen sijaan lain 325/2011 (laki Sipoonkorven kansallispuistosta) muuttamista, koska kansallispuistot perustetaan asetuksen sijaan omalla lainsäädännöllään LSL 44 §:n mukaisesti.

Vaikutukset ilmastoon

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hankkeen olennaisimpia ilmastovaikutuksia, mutta osittain kuvaukset arvioinnista ja käytettävistä menetelmistä olisivat voineet olla tarkempia. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen merkittävimmät ilmastovaikutukset liittyvät hankkeen puuston poiston aiheuttamaan hiilivarastojen- ja nielujen menetykseen sekä hankkeen rakennusvaiheen materiaalien ilmastopäästöihin.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa on olennaista havainnollistaa eri toteutusvaihtoehtojen eroja ja niiden merkittävyyttä. Myös vaikutusten kokoluokkaa tulee havainnollistaa.

Arviointi voidaan tehdä esitetyn mukaisesti tunnistamalla ja erittelemällä kaikki ilmastovaikutukset, mutta tarkastelemalla kvantitatiivisesti olennaisimmat vaikutukset koko elinkaaren ajalta. Ilmastovaikutusten ajallinen jakautuminen on esitettävä selkeästi. Rakentamisvaiheen päästöissä on huomioitava materiaalien ja työkoneiden ilmastovaikutusten lisäksi liikenteen ilmastovaikutukset edestakaisella liikennemäärillä.

Yhteysviranomainen näkee tärkeäksi puuston ja maaperän hiilinieluun- ja varastoon aiheutuvien vaikutusten arvioinnin koko hankealueella kattaa myös voimalinjan reunapuuston kunnossapidon ja raivaamisen vaikutusten huomioimisen. Arvioinnissa on tarkasteltava myös muuta hankkeen mahdollisesti aiheuttamaa metsäkatoa. Esimerkiksi, jos se edellyttää teiden leventämistä tai raivausta. Vaikutusta voidaan havainnollistaa vertailemalla etenkin eri vaihtoehtoja toisiinsa. Vaikutusta ei voida verrata esimerkiksi kuntien metsäpinta-alaan.

Lisäksi sähkönsiirron ilmastovaikutusten arvioinnissa on huomioitava, että hanketta tarkastellaan sähköntuotannon hankkeista erillisenä. Epäsuoria uusiutuvan energian hankkeiden positiivisia päästövaikutuksia ei voida katsoa kyseisen hankkeen vaikutukseksi. Sähkönsiirron energiahäviön esitetty väheneminen on perusteltava huolella ja kyseisen linjan tasolla.

Osana arviointia on tuotava esiin hankkeen reitille osuvien kuntien ja maakuntien hiilineutraaliustavoitteet. Arviointiselostuksessa on tarkasteltava hankkeen vaikutuksia hiilinieluihin ja -varastoihin kuntien tasolla. On myös arvioitava, miten hanke vaikuttaa kuntien ilmastotavoitteiden saavuttamiseen, sillä johtoaukea pienentää nettohiilinielua pysyvästi. Hankkeen vaikutus ilmasto- ja energiapoliittisiin strategioiden ja sopimuksien tavoitteiden saavuttamiseen tulee myös arvioida.

Ilmastonmuutoksen sopeutumisen näkökulma ja kyseisen hankkeen sopeutumistoimet on myös huomioitava arvioinnissa. Voimajohdot ovat alttiita sään ääri-ilmiöille. Erityisesti tulvariskialueiden tunnistaminen ja huomioiminen on tärkeää.

Ilmastovaikutusten lieventämistoimenpiteitä ja mahdollisia hyödyllisten vaikutusten vahvistamisen keinoja on erityisen tärkeää tarkastella uusissa voimajohtohankkeissa, koska lähtökohtaisesti niiden toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista kantaverkon kapasiteetin ja käyttövarmuuden varmistamisen vuoksi. Lieventämistoimenpiteiden tehokkuutta ja toteuttamiskelpoisuutta tulee myös käsitellä.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Hankkeen maisemavaikutukset on tunnistettu asianmukaisesti. Hyödynnettäessä olemassa olevaa johtokäytävää maisemavaurio on luonnollisesti pienempi kuin kokonaan uudessa. Maisemavaurioiden pienentäminen ei juurikaan ole mahdollista kookkaista pylväistä ja johtokäytävän leveydestä johtuen. Pylväiden sijoittelulla on mahdollista vaikuttaa jonkin verran maisemassa näkymiseen (maiseman ominaispiirteiden muutokseen). Etenkin avoimessa peltomaisemassa ja Sipoonjoen ylityksessä tähän on syytä kiinnittää huomiota.

Arviointiohjelmassa esitetty maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointi on riittävä. Myös niiden arvot on tunnistettu riittävällä tarkkuudella.

Vaikutukset maankäyttöön

Arviointiohjelmassa on kerrottu, että hanketta koskee Uusimaa-kaava 2050. Voimassa olevaan maakuntakaavaan viitatessa tulee käyttää sen virallista nimeä, tässä tapauksessa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava ja Porvoon puolella Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava. Nämä kaavat ovat osa Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta. Lisäksi Östersundomin alueella on voimassa Östersundomin 2. vaihemaakuntakaava, mikä onkin arviointiohjelmassa tunnistettu.

Arviointiohjelmassa on kuvattu hyvin voimassa olevat kaavat. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että erityisesti Vantaalla hankealueen ympäristössä on suunnitteilla useita kaavamuutoksia ja mahdollisesti kaavamuutoksia edellyttäviä hankkeita, joten ajantasainen asemakaavatilanne tulee tarkastaa ja päivittää selostusvaiheeseen.

Etenkin uusien johtokäytävien osalta on huomioitava voimassa olevat maakunta- ja kuntakaavat sekä niiden mahdollistama alueidenkäyttö. Ohjelmavaiheessa ei oteta kantaa voimajohtojen kaavan mukaisuuteen. Tätä tullaan tarkentamaan selostusvaiheessa. Tämä on alueidenkäytön näkökulmasta tärkeää, koska kaavat ovat alueidenkäyttöä ohjaavia juridisesti sitovia asiakirjoja. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että kaavatilanne kuvataan tarkasti ja varmistetaan, että mahdollisia ristiriitatilanteita ei pääse syntymään.

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hyvin yhteisvaikutusten arvioinnin tarve etenkin Anttilan sähköaseman alueella. Alueella on suunnitteilla useita merkittäviä hankkeita, mm. Itärata, Stormosskärretin datakeskus, sekä useita voimajohtohankkeita, joiden yhteensovittaminen on maankäytön osalta haastavaa.

Vaikutukset liikenteeseen

Arviointiselostuksessa tulee kuvata hankkeen rakentamisvaiheen liikennevaikutukset sekä arvioida toimintavaiheen vaikutukset läheisille väylille huomioiden väylien käyttö sekä liikenteen sujuvuus ja turvallisuus.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon voimajohtoreittien läheisyys maanteihin niiltä osin, kun voimalinja risteää maantien yli tai sijaitsee sen välittömässä läheisyydessä. Voimajohtoreittien toteuttamisessa tulee huomioida mahdolliset liikennehankkeet sekä maankäytön muutokset suunnittelualueella.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Arvioinnissa tulee varmistaa, että hankealueen asukkaiden mielipiteissä esitettyihin huolenaiheisiin kiinnitetään huomiota arviointiselostusta laadittaessa. Vaikka YVA-menettely ei mahdollista kaikkien vaikutusten kiinteistökohtaista tarkastelua, on selostuksessa mahdollista kootusti ja yleisellä tasolla esittää vastaukset mielipiteissä toistuvasti esille nouseviin huolenaiheisiin.

Arviointiselostuksessa tulee esittää asuin- ja lomarakennusten lisäksi voimajohtoreittien lähialueella mahdollisesti sijaitsevat koulut, päiväkodit, hoitolaitokset ja muut herkästi häiriintyvät kohteet ja arvioida mahdolliset vaikutukset näihin kohteisiin.

Melu

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hankkeen meluvaikutukset ja kohteet, joissa melu voisi aiheuttaa haittaa, sekä esitetty riittävällä tasolla arviointimenetelmät sekä epävarmuustekijät.

Sähkö- ja magneettikentät

Mielipiteissä nousi esille huoli hankkeen sähkö- ja magneettikentän turvallisuudesta. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetuksessa (1045/2018) on vahvistettu väestön altistuksen raja-arvot ja toimenpidetasot magneettikentille. Sähkökenttien raja-arvoihin ei sovelleta STM:n asetusta, mutta sähköturvallisuuslain nojalla säädetään voimajohdoille vaatimuksia, jotka rajoittavat sähkökentän voimakkuuden turvalliselle tasolle. Lainsäädännön perustana on, että annetut rajoitukset suojaavat sähkö- ja magneettikenttäaltistuksen kaikilta tunnetuilta mahdollisilta haittavaikutuksilta.

Nykyisten suunnittelukäytäntöjen mukaisesti toimittaessa voimajohtojen aiheuttamat magneettikentät jäävät selvästi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa esitettyjen raja-arvojen alle. Nykykäsitöksen mukaan

voimajohtojen magneettikenttiin ei liity riskejä, jotka olisi varmistettu tieteellisessä tutkimuksessa.

Tutkimustuloksista huolimatta hankkeella on palautteen perusteella vaikutusta voimajohdon lähellä asuvien ihmisten turvallisuudentunteeseen. Yhteysviranomaisen korostaa ihmisten pelkojen ja huolien huomioimista osana ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia.

Taloudelliset vaikutukset

Yhteysviranomaiselle toimitetuissa mielipiteissä korostui huoli kiinteistöjen arvon alenemisesta, mikäli voimajohto sijoittuu kiinteistön lähelle. Voimajohto reunavyöhykkeineen voi rajoittaa rakentamista ympäristössään ja vaikeuttaa kiinteistöjen käyttöä.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että YVA-menettelyyn ei kuulu niiden vaikutusten arviointi, jotka hankkeella on kiinteän ja irtaimen omaisuuden arvoon. Sen sijaan tulee arvioida sitä, miten hanke vaikuttaa ihmisten kiinteän ja irtaimen omaisuuden käyttöön ja käytettävyyteen. Tämä aineelliseen omaisuuteen kohdistuva vaikutusten arviointi on tunnistettu arviointiohjelmassa.

Haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot

Monia hankkeen toteutumisesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää. Arviointiohjelmassa on kuvattu yleisellä tasolla, miten erityyppisiä vaikutuksia voidaan lieventää. Yhteysviranomaisen korostaa lieventämistoimenpiteiden tarkkaa kuvaamista arviointiselostuksessa. Esitettävien lieventämistoimenpiteiden tulee olla mahdollisimman konkreettisia sekä toteuttamiskelpoisia.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Hankkeesta järjestetään yleisötilaisuudet ohjelma- ja selostusvaiheissa. Hankkeesta vastaavalla on käytössään verkkosivut, joilla on mahdollisuus tarkastella hanketta kartalla ja antaa palautetta eri vaihtoehdoista. Lisäksi hankkeesta vastaava on lähettänyt vaihtoehtoisten voimajohtoreittien maanomistajille kirjeet, joissa on kerrottu hankkeesta.

Hankkeessa on perustettu seurantaryhmä, jonka tarkoituksena on muun muassa saada tietoa ja näkemyksiä eri osapuolilta sekä varmistaa, että työn aikana käytettävät tiedot ovat ajantasaisia ja riittäviä. Ryhmään on kutsuttu viranomaisia ja hankealueella toimivia edunvalvonta- ja muita järjestöjä ja yhdistyksiä. Seurantaryhmä on kokoontunut YVA-menettelyn ohjelmavaiheessa kerran. Seuraavan kerran seurantaryhmä kokoontuu selostusvaiheessa.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta on tiedotettu YVA-lain edellyttämällä tavalla. Tiedottaminen ja muu osallistuminen on järjestetty lain minimivaatimuksia laajemmin.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman laadintaan osallistuneiden koulutus, työkokemus, sekä rooli arvioitavassa hankkeessa. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen.

7 Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille ja mielipiteen esittäneille tahoille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

8 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 8 000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11-17 henkilötyöpäivää). Maksu määrätty ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että arviointiohjelmalausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän arviointiohjelmasta annetun lausunnon antamispäivästä. Linkki myyntilaskutusta koskevaan oikaisuvaatimusosoitukseen: <https://www.keha-keskus.fi/tehtavat-ja-palvelut/oikaisuvaatimus-ja-muutoksenhaku>.

9 Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

20.12.2024

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä
(277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) 2 §.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Anna Auvinen ja ratkaissut ylitarkastaja Annukka Engström.

Liitteet

Lausunnot
Mieli-piteet

Jakelu

Hankkeesta vastaava

Tiedoksi

Lausunnon antajat
Mieli-piteen esittäjät

Tämä asiakirja UUELY/1157/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/1157/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Auvinen Anna 20.12.2024 15:33

Ratkaisija Engström Annukka 20.12.2024 15:38